

Energieffektivisering i Fastigheter

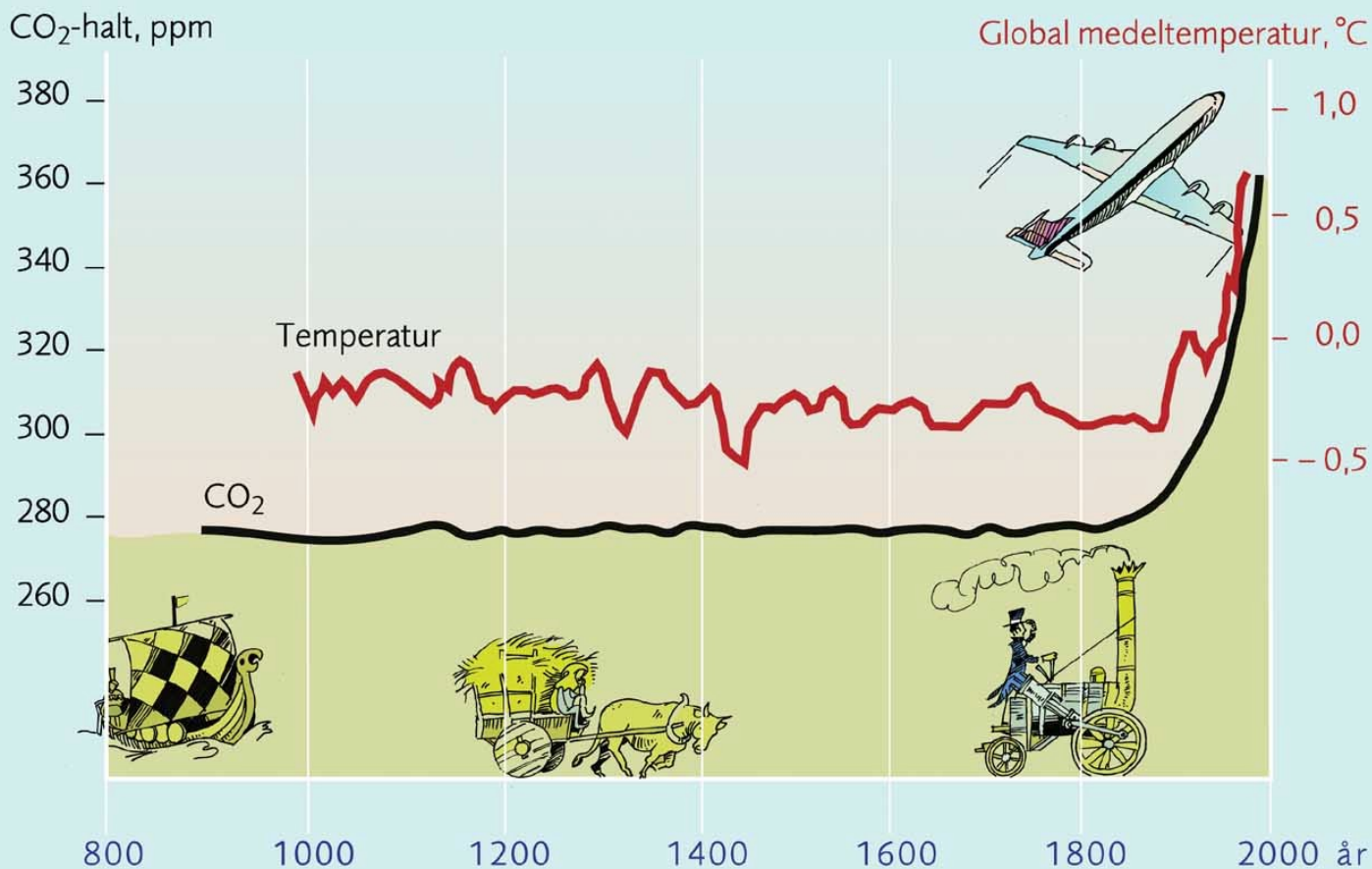
Martin Johansson

Energi- och klimatrådgivare Falköpings kommun

martin.johansson@falkoping.se

0515- 88 51 19

Atmosfärens halt av växthusgaser ökar... och med den temperaturen

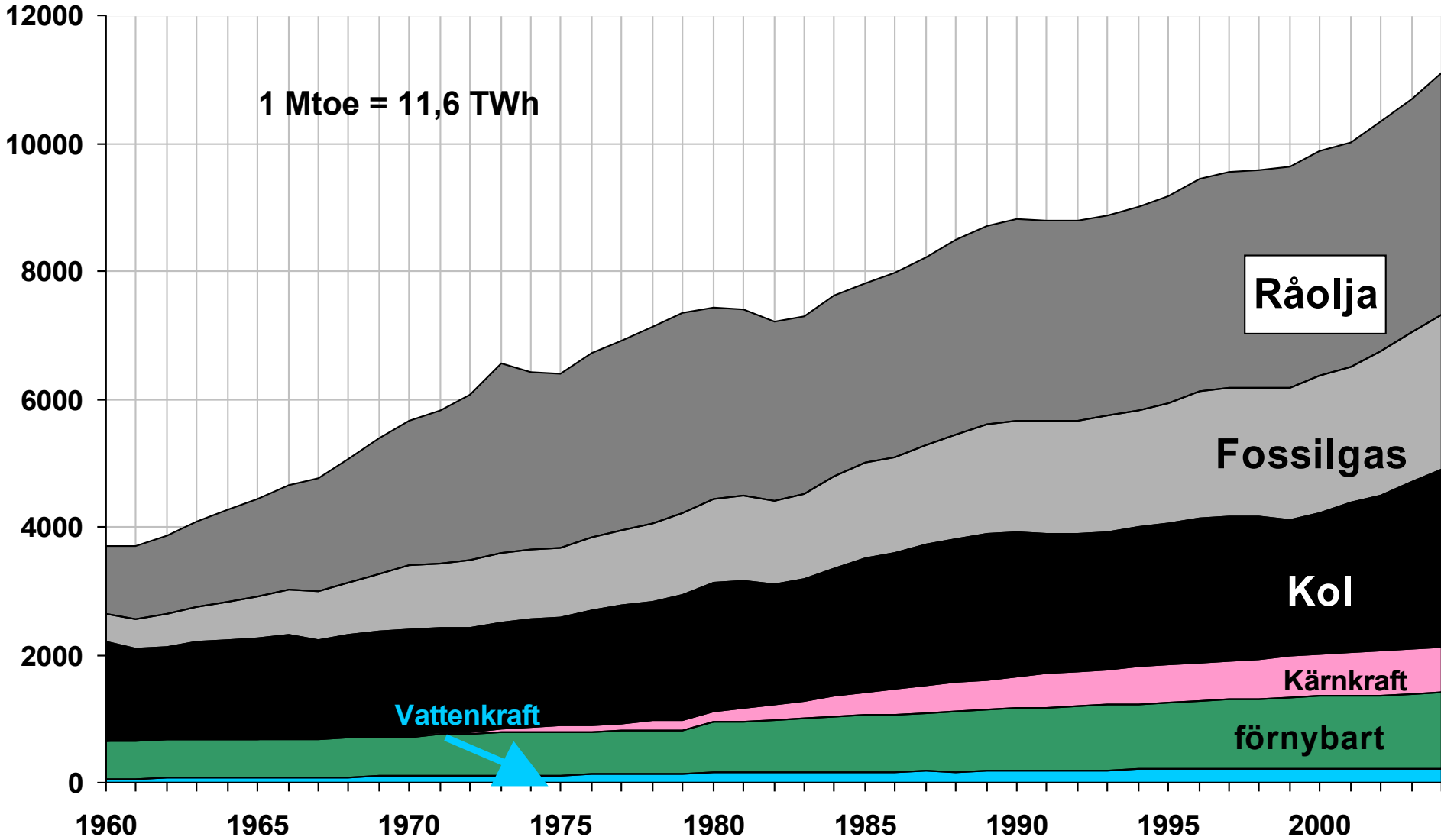

Mtoe=miljoner ton
oljeekvivalenter

Mtoe

Världens totala kommersiella energi

1 Mtoe = 11,6 TWh

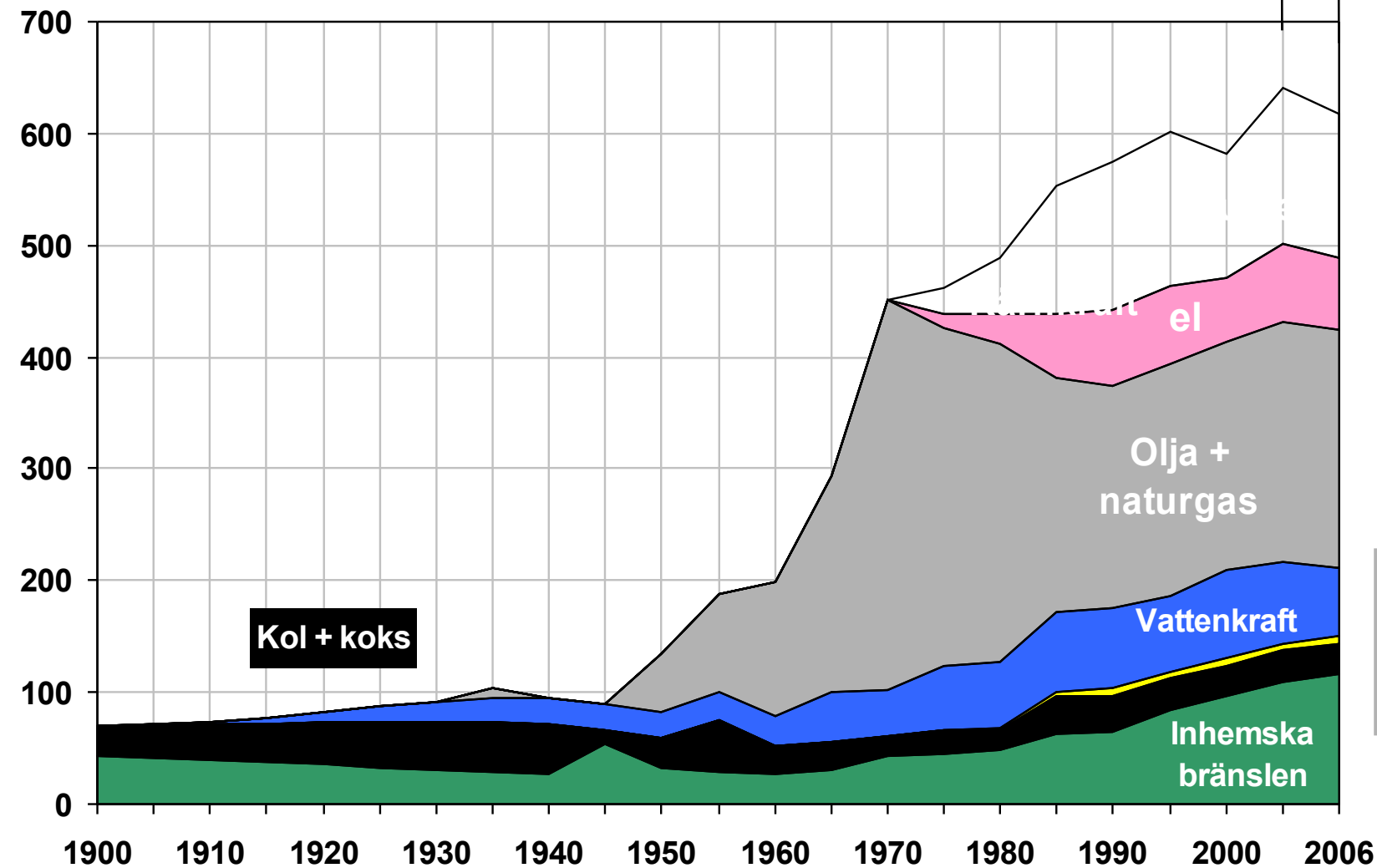

Sveriges energitillförsel

Enligt internationell statistisk metod 1900-2006

Årsvärde

TWh

Källor STEM energiläget 2007, SOU

Och vad går då att göra i en fastighet....

Områden att effektivisera

Klimatskalet

Ventilationen

Värmesystemet

Pumpar

Hissar

Kök

Badrum

Belysning

Tvättstuga

Klimatskalet

Yttervägg, i samband med renovering

Innervägg, svårare

Tak - 15 cm isolering byte till 40 ger ca 3 kWh/m² A_{temp} lägre

- bygga om låglutande tak

Tilläggsisolera källarväggar

Fönster - byta eller renovera (minskar även buller)

- U-värde 2,9 byte till 0,8 ger 30-40 kWh/m² A_{temp}

lägre i "typiskt" flerbostadshus

Ventilation

Injustering av luftflödena

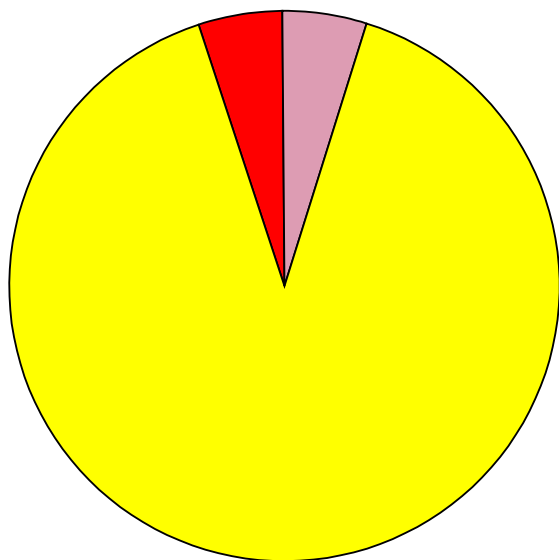
Återvinning av värme, $<30 \text{ kWh/m}^2 A_{\text{temp}}$

besparing

Byte av motorer till fläktarna

Livstidskostnadens fördelning för en större elmotor

■ Inköp - 5 %

■ Underhåll - 5%

■ Elförbrukning - 90 %

Värmesystemet

Injustering av systemet

- efter de andra åtgärderna

Byte av termostatventiler

Isolera rör - förluster på <math><300\text{ kWh/m,år}</math> (28 mm kopparrör)

isolering

(legionella)

- 85% bättre än oisolerat, 50% bättre än gammal

- minskar risken för uppvärmning av kallvatten

Värmekälla

Individuell mätning

STOPPA ONÖDAN!

Ett samarbetsprojekt för att minska onödig energianvändning på våra arbetsplatser

FALKÖPING
KOMMUNEN

Pumpar

Rätt dimensionering

A-klassad <80% energibesparing

Högeffektiva motorer, tänk LCC

Cirkulationspump

20 Watt

119 Watt

FALKÖPING
KOMMUNEN

Hissar

Maskineriet
Belysningen

Kök

A-klassad utsustning
- <400kWh/år för kyl/frys
Perlatorer till kranar
Engreppsblandare

Badrum

Snålspolande munstycken
Engreppsblandare

Tvättstuga

50% är möjlig besparing

Tvättmaskin $<0,25$ kWh/kg tvätt (60°C)

- Flera små bättre än en stor
- Högcentrifugerande + automatik
- Varmvatten anslutning (fjärrvärme)

Torkning $<1,1$ kWh/l vatten

- Med avfuktare i torkrum
- <2 kWh/tvätt mindre med energieffektiva tumlare

Belysning

Potential på 80% minskning

Lågenergi, LED, halogen

Byte av armaturer

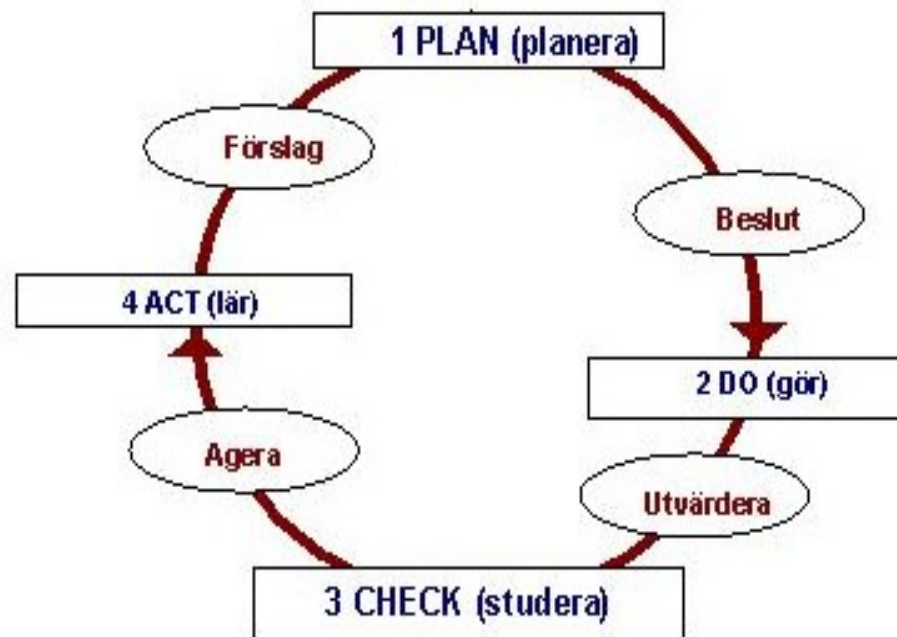
Strykning

+ längre livslängd

Mindre bra ledningssystem...

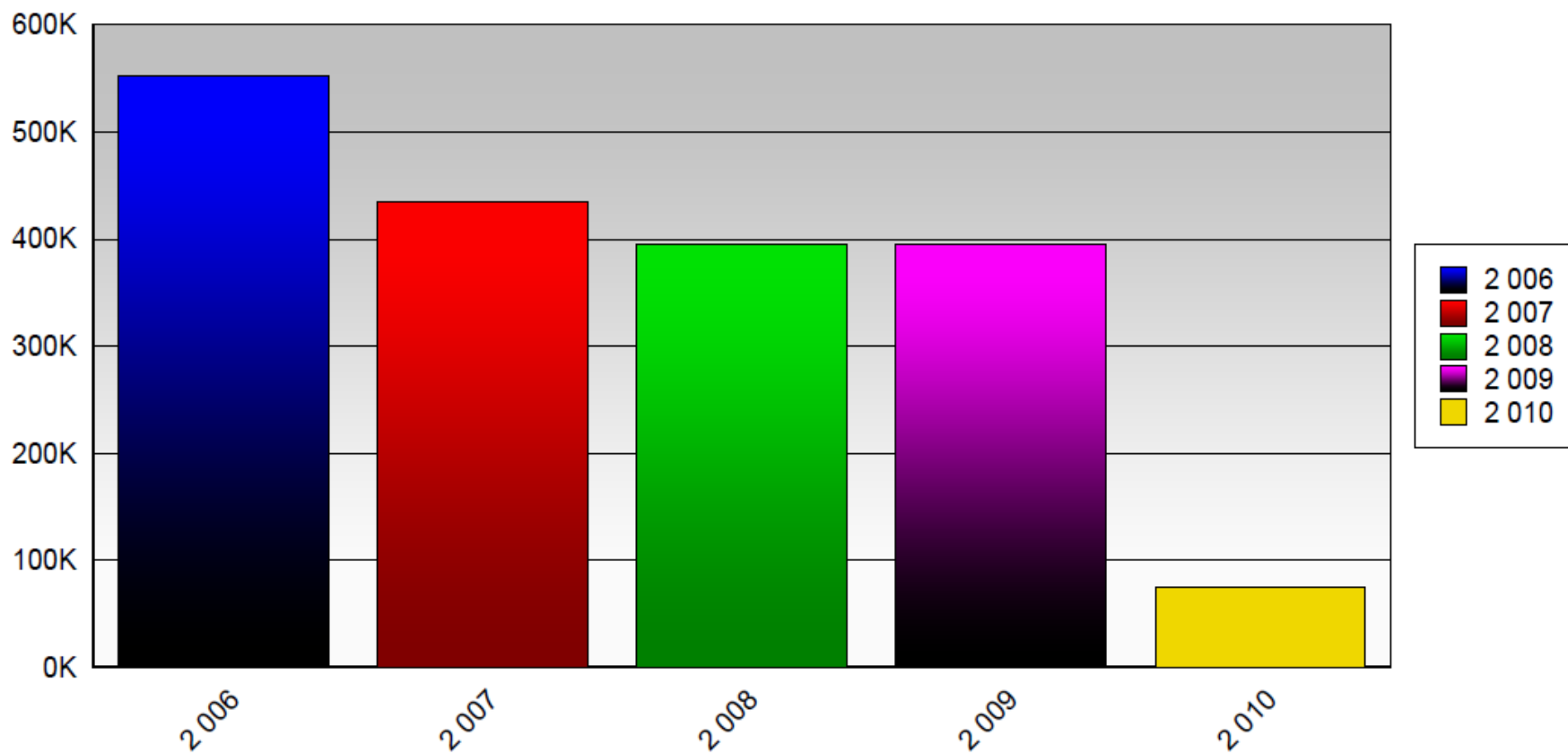

Ledningens ansvar

Elanvändning i Stadshuset

kWh

Tack!